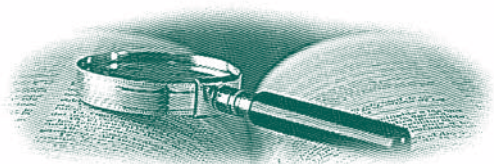

A Biblia - teológiánk irányadó forrása

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Márk 7:1-13; János 5:46-47; 7:38; Róma 2:4; 2Korinthus 10:5-6; 1János 2:15-17

„A törvényre és intelemre figyeljete! Hiszen ők olyan dolgokról beszélnek, amelyeknek nincs jövője” (Ézs 8:20, RÚF).

Nincs olyan keresztény egyház, amely ne a Bibliával akarná alátámasztani a hitelveit, mégsem látják mind egyformán a Szentírás szerepét és tekintélyét a teológiában. Valójában a különböző közösségek igencsak eltérően vélekednek az Ige szerepéről. Ez fontos, de bonyolult kérdés, amit öt meghatározó forrás tanulmányozásával fogunk megvizsgálni, amelyek hatnak arra, ahogyan a Szentírást értelmezzük: a hagyomány, a tapasztalat, a kultúra, a logikus gondolkodás és maga a Biblia.

Ezeknek a forrásoknak a szerepe meghatározó minden teológiában és egyházban. Mindannyian valamilyen hagyományhoz és kultúrához kötődünk, és ezek hatnak ránk. Vannak tapasztalataink, amelyek alakítják a gondolkodásmódunkat, befolyásolják megértésünket. Az értelmünkkel gondolkodunk és értékeljük a dolgokat. Olvassuk a Bibliát, és ennek alapján próbáljuk megérteni Istent és az akaratát.

A felsoroltak közül melyiké vagy melyek kombinációjáé a legfőbb tekintély a bibliaértelmezésünk kérdésében? Hogyan viszonyulnak egymáshoz menet közben? Akármelyiknek biztosítunk elsőbbséget, az mindig más dolgok hangsúlyozásához, eltérő eredményhez vezet, és végső soron egész teológiánk irányát meghatározza.

HAGYOMÁNY

A hagyomány önmagában nem rossz. Megmutatja mindennapjaink újból és újból előforduló tevékenységeit, rutint és rendszert biztosít. Segít, hogy ne szakadjunk el a gyökereinktől. Nem meglepő tehát, hogy a vallásban is fontos a szerepe. Azonban a hagyományoknak lehetnek veszélyei is.

Mk 7:1-13 versei szerint hogyan viszonyult Jézus bizonyos korabeli hagyományokhoz?

A hagyományt, amellyel Jézus találkozott, a korabeli zsidó közösségekben a mesterek gondosan adták tovább a tanítványaiknak. Jézus napjaiban a Szentírással egyenértékű helye volt. A hagyomány hosszú időn át alakul ki, egyre több részlet és vetület kapcsolódott hozzá, amelyek eredetileg nem szerepeltek Isten Igéjében és tervében. Az emberi hagyományok – még ha köztisztelőben álló „vének” (lásd Mk 7:3, 5), azaz a zsidó közösség vallási vezetői ápolták is azokat – nem egyenértékűek Isten parancsolataival (lásd Mk 7:8-9). Csupán emberi hagyományok voltak, és végül oda vezettek, hogy „érvénytelenné” (RÚF) vagy „semmivé” (ÚRK) tették Isten Igéjét” (Mk 7:13).

Olvassuk el 1Kor 11:2 és 2Thessz 3:6 verseit! Hogyan teszünk különbséget Isten Igéje és az emberi hagyományok között? Miért annyira fontos ez a különbségtétel?

Isten élő Igéje tiszteletet és hűséget ébreszt bennünk a Szentírás iránt. Ez a hűség bizonyos hagyományt alapít. Azonban mindig az élő Istenhez kell hűségesnek maradnunk, aki az írott Igében kijelentette az akaratát. Ennek alapján a Biblia szerepe sajátos, minden emberi hagyomány fölött áll, még a jó hagyományok fölött is. Az Istennel és az Igével szerzett tapasztalatból fakadó tradíciókat állandóan meg kell vizsgálni a Szentírás zsinórmértékével.

Egyházunk gyakorlatában mire kerülhet rá a „hagyomány” címkéje? Miért annyira fontos minden esetben különbséget tenni a hagyomány és a bibliai tanítások között? Beszéljük ezt meg szombatán a csoportban!

TAPASZTALAT

Olvassuk el Róm 2:4 és Tit 3:4-5 verseit! Hogyan tapasztaljuk Isten jó-ságát, türelmét, megbocsátását, kedvességét és szeretetét? Miért fontos, hogy hitünk ne csupán elvont, intellektuális tudás legyen, hanem tapasztalat is? Ugyanakkor a tapasztalataink hogyan kerülhetnek összeüt-közésbe a Bibliával, sőt hogyan vezethetnek félre is a hitünkben?

A tapasztalat része az emberi életnek. Erősen befolyásolja az érzelmeinket és a gondolatainkat. Isten úgy alkotott meg bennünket, hogy jelentős mértékben formálja a tapasztalataink a kapcsolatunkat vele és a teremtett világgal is. Isten vágya az, hogy tapasztaljuk a kapcsolatokat, a művészetek, a zene szépségét, a természet csodáit és a megváltás örömét, valamint Igéje ígéreteinek az erejét. Vallásunk és hitünk több csupán hitelvek és logikus döntések rendszerénél. Tapasztalatunk jelentős mértékben formálja az Istenről alkotott képünket és azt, ahogyan értjük Igéjét. Azonban szükséges látnunk a tapasztalataink korlátait és elégtelenségét, amikor Isten akaratának megismeréséről van szó.

Mire figyelmeztet 2Kor 11:1-3 szakasza? Ezek szerint milyen korlátok között bízhatunk meg a tapasztalatainkban?

Lehet nagyon megtévesztő is, amit tapasztalunk, ezért bibliai értelemben a tapasztalatokat a maguk helyén kell tartani. Fontos, hogy a Szentírás alapján ítéljük meg és magyarázzuk ezeket. Néha olyasmit szeretnénk tapasztalni, ami nem áll összhangban Isten Igéjével és akaratával. Ilyenkor meg kell tanulnunk bízni Isten Igéjében, még a tapasztalataink és a vágyaink ellenére is! Vigyázzunk és mindent tegyünk meg azért, hogy a tapasztalataink is mindig összhangban legyenek Isten Igéjével, ne mondjanak ellent a Biblia egyértelmű tanításainak!

Természetesen fontos a tapasztalat a hitünkben, amelynek fő parancsolata az Isten és az embertársak iránti szeretet (lásd Mk 12:28-31). Ugyanakkor miért elengedhetetlen, hogy *mindig* Isten Igéje szerint értékeljük a tapasztalatainkat?

KULTÚRA

Mind egy bizonyos kultúrához vagy akár több kultúrához is tartozunk, annak részei vagyunk. Mindannyiunkat befolyásol és alakít a kultúránk, senki nem mentes ettől. Gondoljunk csak bele, hogy mennyit rontottak az ókori Izraelen a környező kultúrák! Milyen sokat megtudhatunk erről az Ószövetség történeteiből! Miért gondolnánk, hogy mi ma különbek vagyunk?

Isten egy adott kultúra kereteiben adta Igéjét, még ha az nem is csupán arra az egy kultúrára korlátozódik. Miközben a társadalmi tényezők elkerülhetetlenül befolyásolják a Biblia megértését, nem hagyhatjuk figyelmen kívül azt sem, hogy a Biblia átível a különböző kulturális kategóriákon, azok etnikai, birodalmi vagy társadalmi státuszának elemein. Ez az egyik oka annak, hogy a Biblia felette áll az összes emberi kultúrának, sőt még a *minden* kultúrában megtalálható bűnös részleteket is képes megváltoztatni, kijavítani.

Olvasd el 1Jn 2:15-17 szakaszát! Mit értett János azon, hogy ne szeressük a világ dolgait? Hogyan élhetünk a világban anélkül, hogy világi lenne a szemléletünk?

Érintette a bűn a kultúrát is, mint a teremtett világ minden más vetületét, ezért Isten ítélete alá kerül. Igen, egyes elemei összhangban állhatnak hitünkkel, de mindig vigyáznunk kell, hogy a kettő között különbséget tegyünk. Ideális esetben a bibliai hitnek kihívást kell jelentenie a meglévő kultúrával szemben, ha szükséges, ellenkultúrát teremtve, amely Isten Igéjéhez hűséges. Szilárd kapaszkodó nélkül, ami felülről származik, csakhamar engednénk a bennünket körülvevő hatásoknak.

Ellen G. White így fogalmaz: „Krisztus követőinek el kell különíteniük magukat a világtól, annak elveit és érdekeit tekintve, de ne szigetelődjenek el a világtól! A Megváltó állandóan az emberek között mozgott, nem azért, hogy olyasmire bátorítsa őket, ami nem állt összhangban Isten akaratával, hanem hogy felemelje és nemesebbé tegye őket” (Ellen G. White: *Counsel to Parents, Teachers, and Students Regarding Christian Education*. 323. o.).

Kultúránk mely elemei állnak szöges ellentétben a bibliai hittel? Ami pedig ennél is fontosabb: hogyan állhatunk ellen azoknak a hatásoknak, amelyek megpróbálják aláásni a hitünket?

LOGIKUS GONDOLKODÁS

Olvassuk el Péld 1:7, 9:10 és 2Kor 10:5-6 verseit! Miért fontos a Krisztusnak való engedelmesség a gondolataink szintjén is? Miért az istenfélelmet nevezi az Ige a bölcsesség kezdetének?

Istentől kaptuk a gondolkodás és a logikus érvelés képességét. Minden emberi tevékenység és teológiai érvelés feltételezi a gondolkodás és a következtetések levonásának képességét. A hitünk nem nélkülözi az értelmet. A 18. század – a felvilágosodás – kezdetén azonban az emberi észnek új, domináns szerepet kezdtek tulajdonítani, különösen a nyugati társadalmakban, olyat, amely messze túlhaladja képességeinket értelmünk és következtetéseink helyessége terén. Szemben azzal a gondolattal, hogy minden ismeret az érzék-szerveinken keresztül szerzett tapasztalatokon alapul, egy másik látásmód az emberi logikát tartja az ismeret forrásának. Ez a nézet a racionalizmus, ami abból az elgondolásból ered, hogy az igazság nem érzékelhető, hanem intellektuális, és a logikus érvelésből szűrhető le. Más szóval, léteznek olyan igazságok, amelyeket csak logikus gondolkodással ragadhatunk meg. Ez a nézet az emberi gondolkodást tartja az igazság próbakövének és zsinórmértékének. Az értelem lett az új tekintély, ami előtt minden másnak fejet kell hajtania, beleértve az egyház tekintélyét, sőt, ami ennél is súlyosabb, hogy még a Biblia, Isten Igéje tekintélyét is. Elvetnek mindent, ami az emberi logika számára nem magától értetődő, megkérdőjelezzik létjogosultságát. Így viszonyulnak a Szentírás több részéhez. Már nem tekintik igaznak vagy hitelesnek Isten minden csodáját és természetfölötti tettét, Jézus testben való feltámadását, szűztől való születését vagy a hatnapos teremtetést, hogy csak néhányat említsünk. Valójában nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy a gondolkodásunkat is áthatotta a bűn, és Krisztus uralma alá kell helyeznünk. Az emberek gondolkodása elsötétült, elidegenedett Istentől (Ef 4:18), Isten Igéjének kell megvilágosítania bennünket. Isten az Alkotónk. *„A bölcsességnek kezdete az Úrnak félelme”* (Péld 9:10, vö. 1:7). Csak akkor tudunk helyesen gondolkodni, ha életünk legfőbb vezérfonalaként elfogadjuk Istennek az írott Igében adott kinyilatkoztatását és készségesen követjük, amit a Biblia ír.

Évszázadokkal ezelőtt Thomas Jefferson, amerikai elnök készített magának egy saját Újszövetséget. Kivágott belőle mindent, ami a nézete szerint ellenkezett a logikus gondolkodással. Jézusnak szinte minden csodája kikerült, beleértve a feltámadását is. E történet tanulsága szerint mennyire korlátozott az emberi értelem az igazság megértésének kérdésében?

A BIBLIA

A Szentlélek, aki kijelentette és ihlette a Biblia tartalmát az emberi eszközök által, soha nem fog bennünket Isten Szavával ellentétesen vezetni vagy elfordítani attól. A hetednapos adventisták számára a Bibliának nagyobb a tekintélye, mint az emberi hagyománynak, a tapasztalatnak, a logikának vagy a kultúrának. Egyedül a Biblia az a zsinórmérték, amihez minden mást mérni kell.

Olvassuk el Jn 5:46-47 és 7:38 verseit! Mit tartott Jézus a leghitelesebb forrásának a lelki kérdések megértése terén? Hogyan igazolja a Biblia, hogy valóban Jézus a Messiás?

Némelyek állítják, hogy különleges „kijelentéseket” és utasításokat kaptak a Szentlélektől, pedig azok ellentétesek a Biblia tiszta üzenetével. Szerintük a Szentléleknek nagyobb a tekintélye Isten Szaváénál. Veszélyes területen jár, aki semmisnek tekinti Isten írott, ihletett Igéjét, világos üzenete ellen szól és nem követi a Szentlélek vezetését! A Biblia az egyetlen lelki oltalmazónk, az egyetlen megbízható zsinórmérték a hit minden dolgában és gyakorlatában.

„A Szentlélek a Szentírás útján szól az elménkhez, és az igazság bélyegét nyomja rá a szívünkre. Így tárja fel a tévedésünket és űzi ki azt a lelkünk-ből. Krisztus az igazság Lelkével, aki Isten szava által munkálkodik, von bennünket, az Ő választott népét oltalma alá” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 577. o.).

A Szentlélek soha nem veszi át Isten Igéjének a helyét. Inkább összhangban működik a Bibliával, és ezáltal Krisztushoz vonz minket, így teszi a Bibliát a hiteles biblikus kereszténység egyedüli zsinórmértékévé. A Biblia tantétele megalapozott (lásd 1Tim 4:6), és mint Isten Szava, megbízható és teljes elfogadást érdemel. Nem a mi feladatunk ítéletet mondani a Szentírás fölött. Inkább Isten Igéjének van joga és tekintélye arra, hogy megítéljen bennünket és a gondolkodásunkat. Végül is Isten írott Igéjéről van szó!

Lelki kérdésekben miért megbízhatóbb vezérfonal a Biblia a saját szubjektív benyomásainknál? Milyen következményekkel jár, ha nem fogadjuk el a Bibliát mint olyan zsinórmértéket, amelyhez mérnünk kell minden tanítást, sőt még a lelki tapasztalatainkat is? Miért vezetne káoszhoz és tévedéshez az, ha lelki kérdésekben az egyéni kinyilatkoztatás lenne a perdöntő?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, „A Szentírás védőbástya” c. fejezete, 509-516. o.

A hagyomány, a tapasztalat, a kultúra, a logika és a Biblia mind jelen vannak az Isten Igéjével kapcsolatos gondolatainkban. A döntő kérdés ez: a felsorolt források közül melyik kap komoly szerepet és legfőbb tekintélyt a teológiánkban? Egy dolog elismerni a Bibliát, de egészen más engedni is, hogy a Szentlélek szolgálata által hasson az életünkre és átformálja azt!

„Igéje által Isten az emberekre bízta azt az ismeretet, amely szükséges az üdvösséghez. A Szentírást Isten akaratának hiteles, tévedhetetlen kinyilatkoztatásaként kell elfogadnunk. A Szentírás a jellem mércéje, a tanításaink zsinórmértéke és tapasztalataink próbaköve” (i. m. 10. o.).

BESZÉLJÜK MEG!

- 1) Miért könnyebb egyes emberi hagyományelemeket képviselni, mint Isten törvényének alapján élni: hogy szeressük az Urat, a mi Istenünket teljes szívünkől, lelkünkől és elménkől, és felebarátainkat, mint önmagunkat (lásd Mt 22:37-40)?
- 2) A csoportban beszéljünk a vasárnapi rész utolsó kérdéséről! Milyen szerepet kapjon a hagyomány az egyházunkban? Miben látjuk a valódi hagyományok áldásait és kihívásait?
- 3) Hogyan bizonyosodhatunk meg arról, hogy a hagyomány, bármennyire jó is, nem kerekedik fölé Isten Igéjének, a legfőbb zsinórmértéknek és tekintélynek?
- 4) Tegyük fel, valaki azt álmodta, hogy az Úr szólt hozzá és azt mondta neki, hogy az újszövetségi időkben a vasárnap lett az istentisztelet és pihenés napja. Mit mondanánk erre? Mi a tanulsága egy ilyen történetnek arról, hogy a tapasztalatunkat minden esetben Isten Igéjének mérlegén kell megvizsgálni?
- 5) A csoportban beszéljünk az országunk kultúrájáról! Hogyan hat ez a hitéletünkre? Milyen példákat találunk a történelemben arra, hogy a kultúra nagymértékben befolyásolta a hívók tetteit, amelyeket visszatekintve negatívnak értékelünk? Milyen tanulságokat vonhatunk le ma ebből magunknak, hogy mi ne kövessünk el hasonló hibákat?

GALAMB GYÖNGYVÉR: EGY DAL A SZERETETRŐL

Én oly sokszor elfutok
színed elől, mint ma is.

Sőt, én magam sem tudom,
mi késztet erre megint:

Erős karod ellökni,
hiszen szorosán ölel.

Szemeidből zuhanni,
mikor fényük fölemel.

Mert Nálad van az Élet,
s messze Tőled a halál.

És én újra csak félek,
amikor a létem fáj.

Pedig a fájdalom fog
s köt össze végleg Veled.

Bűn sebe Benned sajog,
ha odaadom Neked.

Ha nem futok halálba
és végre maradok ott:

ahol ölelve s várva
létem soha el nem fogy.